

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут філології

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О. Б. Жильцов

« _____ » 20__ р.

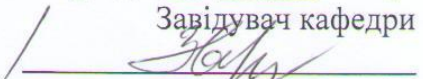

ПРОГРАМА
комплексного екзамену зі спеціалізації
(друга іноземна мова – італійська)

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література
(англійська)

Затверджено
на засіданні кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № 5 від «08» лютого 2017 р.

Завідувач кафедри

Р. К. Махачашвілі

Київ – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний екзамен зі спеціалізації є формою перевірки й оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів-філологів освітнього рівня „бакалавр” за напрямом підготовки 6.02030302 „Філологія. Мова і література (англійська)”. Для його проведення організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

Мета цього іспиту полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до комплексного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

До складання комплексного екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану. На комплексний екзамен винесено основні питання з практики усного та писемного мовлення, теоретичної та практичної граматики італійської мови, країнознавства Італії. Комплексний екзамен спрямований на виявлення загальних та спеціальних (професійних) компетенцій бакалавра філології, що визначають його готовність до вирішення професійних завдань, які сприяють його конкурентоспроможності на ринку праці та продовженню навчання в магістратурі.

Це надасть змогу перевірити стан підготовки майбутніх філологів, виявити їхнє вміння самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у швидкому потоці наукової інформації з питань наук гуманітарного циклу; вільно будувати висловлювання італійською мовою та складати повідомлення із запропонованої теми, вести діалог або дискусію, перекладати та переказувати текстовий матеріал тощо.

Комплексний екзамен з італійської мови охоплює основну тематику, яка стосується діяльності людей у сучасному світі, а саме: *лексичний блок* (діяльність людини, взаємовідносини людини і оточуючого світу, професійна діяльність тощо), *граматичний блок* (морфологія, синтаксис та пунктуація італійської мови), *лексичний блок* (вміння вільно будувати висловлювання із використанням різних видів словникового складу італійської мови – метафор, епітетів, порівнянь тощо); *краєзнавчий блок* (соціальний та суспільний розвиток Італії та італомовних країн); *фонетичний блок* (вміння висловлюватися із урахуванням чинних вимог до італійської мови).

Комплексний екзамен з італійської мови повинен виявити знання як основних, так і допоміжних лінгвістичних дисциплін, показати глибину розуміння суті мовних явищ; знання обов'язкової та додаткової спеціальної літератури, належне володіння практичними навичками таких видів іншомовної мовленнєвої діяльності як аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Екзамен проводиться в усній формі протягом одного дня. За необхідності за рішенням екзаменаційної комісії дозволяється використовувати довідкову літературу.

Комплексний екзамен зі спеціалізації складається за розробленими і затвердженими на відповідних кафедрах екзаменаційними білетами, до яких увійшли питання, спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання екзаменаційних білетів, що охоплюють увесь зміст програми з дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Структура екзаменаційного білета

- I. Переказ прочитаного тексту.
- II. Завдання з граматики за змістом тексту.
- III. Розмовна тема.

Комплексний екзамен зі спеціалізації передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів мовної, комунікативної, мовленнєвої, країнознавчої та професійної компетенції, наявності у студентів ґрунтовних знань мови, мовознавства та основ навчання іноземної мови, а також вмінь реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На іспиті студенти повинні продемонструвати володіння другою іноземною мовою на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог (близько 4500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності).

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами другої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Студент повинен продемонструвати достатньо високий рівень знань і умінь з теоретичних питань граматики, володіння базовою термінологією, вміння визначати, описувати та диференціювати мовні явища різними лінгвістичними методами.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ІСПИТУ

Комплексний екзамен зі спеціалізації для студентів IV курсу проводиться у формі усної співбесіди згідно вказаних у білетах тем з метою визначення мовної та мовознавчої компетенції. Студент повинен бути готовий відповідати на питання екзаменаційної комісії, демонструючи вміння реагувати на репліки співбесідників, висловити та відстояти свою точку зору. Відповіді на питання екзаменаційного білета даються виключно італійською мовою.

Структура екзаменаційного білета

Перше питання білета пов'язане з опрацюванням автентичного тексту італійською мовою (не більше 1200 др. знаків). Текст стосується тематики тих розділів, які були у програмі навчання бакалаврів. Його потрібно уважно прочитати, зрозуміти його основну думку та бути готовим переказати текст, а також висловити власне ставлення до проблеми, оцінку авторської позиції та власну думку з приводу описаної в тексті проблеми. У тексті означено уривок для читання вголос і перекладу на рідну мову. Це завдання білета забезпечує перевірку основного тематичного словникового запасу студента, його фонетичну, граматичну та комунікативну компетенцію. Екзаменаційні тексти додаються.

Перше завдання білета забезпечує також перевірку фахової компетенції бакалавра-філолога, зокрема знання базової термінології та основних граматичних понять італійської мови, характеристики різних мовних одиниць, сформованість науково-практичних навичок аналізу усіх рівнів італійської мови, вміння виділяти мовознавчі проблеми.

Висвітлення граматичного явища із наведенням прикладів відмінювання, вживання, класифікацій тощо за такою тематикою:

- Артикль. Означений та неозначений.
- Іменник. Рід та число.
- Прикметник. Ступені порівняння.
- Займенник. Особові займенники у ролі непрямого і прямого додатка.
- Займенник. Комбіновані займенники.
- Частки *сì* та *не*.
- Прислівник.
- Дієслово. Дійсний спосіб. Теперішній час.
- Дієслово. Дійсний спосіб. Минулий час. Доконаний та недоконаний.
- Дієслово. Дійсний спосіб. Майбутній час.
- Дієслово. Наказовий спосіб.
- Дієслово. Умовний спосіб. *Condizionale* та *Congiuntivo*.
- Дієслово. Безособові форми.
- Дієслово. Неозначені форми: інфінітив, герундій, дієприкметник.
- Дієслово. Пасивний стан.

Друге питання білета стосується всебічного розкриття студентом комунікативної ситуації згідно з тематикою:

I. Особистісна сфера

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Характер людини.
- Здоровий спосіб життя.
- Світ захоплень. Дозвілля, відпочинок.

- Особистісні пріоритети. Плани на майбутнє, вибір професії.
- Значення спорту в нашому житті.
- Проблема людських стосунків.
- Обов'язки та права людини.

II. Публічна сфера

- Навколишнє середовище.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та Італії.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Науково-технічний прогрес.
- Італія у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та Італії.
- Традиції та звичаї в Україні та Італії.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та Італії.

III. Освітня сфера

- Освіта, навчання, виховання.
- Університетське життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та Італії.
- Іноземні мови у житті людини.
- Навчання за кордоном

Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію

I. Теоретичне питання:

I. Висловлювання своєї думки щодо змісту прочитаного тексту італійською мовою (тексти додаються).

Висвітлення граматичного явища із наведенням прикладів відмінювання, вживання, класифікацій тощо (італійською мовою):

1. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Presente Indicativo. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Presente Indicativo.
2. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Passato Prossimo. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Passato Prossimo.
3. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nell' Imperfetto. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Imperfetto.
4. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Passato Remoto. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Passato Remoto.

5. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Trapassato Prossimo. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Trapassato Prossimo.
6. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Futuro Semplice. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Futuro Semplice.
7. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Futuro Anteriore. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Futuro Anteriore.
8. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Condizionale Semplice. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Condizionale Semplice.
9. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Condizionale Composto. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Condizionale Composto.
10. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Congiuntivo Presente. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Congiuntivo Presente.
11. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Congiuntivo Passato. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Congiuntivo Passato.
12. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Congiuntivo Imperfetto. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Congiuntivo Imperfetto.
13. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Congiuntivo Trapassato. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Congiuntivo Trapassato.
14. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nell'Imperativo. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у Imperativo.
15. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Passivo. Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у пасивному стані.
16. Parlate della formazione dei gradi di comparazione degli aggettivi. Зазначте особливості утворення ступенів порівняння прикметників.
17. Parlate dei verbi italiani. Розкажіть про дієслова в італійській мові.
18. La concordanza dei tempi dell'indicativo nella lingua italiana. Узгодження часів індикативу в італійській мові.
19. Parlate dell'uso di particella *ci*. Зазначте особливості вживання частки *ci*.
20. Parlate dell'uso di particella *ne*. Зазначте особливості вживання частки *ne*.
21. Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi riflessivi. Зазначте особливості вживання та відмінювання зворотніх дієслів.
22. Parlate dell'uso di forme impersonali dei verbi. Зазначте особливості вживання безособових форм дієслів.
23. Parlate dell'uso di verbi come Infinito. Зазначте особливості вживання дієслів у формі інфінітиву.
24. Parlate dell'uso di verbi come Gerundio. Зазначте особливості вживання дієслів у формі герундія.
25. Parlate dell'uso di verbi come Particípio. Зазначте особливості вживання дієслів у формі дієприкметника.

26. Parlate del periodo ipotetico. Зазначте особливості формування умовних речень.
27. Parlate dell'uso delle strutture *stare + gerundio* та *stare + infinito*. Зазначте особливості вживання структур *stare + gerundio* та *stare + infinito*.
28. Parlate dei generi di nomi sostantivi e della formazione di plurale ed eccezioni. Зазначте особливості категорії роду іменників та особливості утворення множини іменників, а також виключення.
29. Parlate della formazione degli avverbi di modo. Зазначте особливості утворення прислівників способу дії.
30. Parlate dell'uso di articoli determinativi ed indeterminativi. Зазначте особливості вживання означеного та неозначеного артикля.

II. Практичне питання:

II. Презентація комунікативної ситуації за запропонованою темою (італійською мовою):

1. La vita degli studenti di oggi. (Життя сучасних студентів).
2. Il sistema dell'educazione in Italia. (Система освіти в Італії).
3. Lo sport in Italia. (Спорт у Італії).
4. La moda italiana. (Італійська мода).
5. Il valore della famiglia italiana. (Цінність італійської родини).
6. Il lavoro dei miei sogni. (Робота моєї мрії).
7. Le associazioni di volontariato. (Волонтерські організації).
8. Un ambiente sano. (Чисте навколишнє середовище).
9. La musica italiana. Perché è famosa in tutto il mondo? (Італійська музика. Чому вона відома в усьому світі?).
10. Gli italiani a tavola. La cucina italiana. (Італійці за столом. Італійська кухня).
11. Milano, la città della moda. (Мілан, місто моди).
12. Le vacanze in Italia. (Відпочинок у Італії).
13. Gli animali domestici. Il problema degli animali abbandonati. (Домашні тварини. Проблема покинутих тварин).
14. Il turismo. Perché mi piace viaggiare? (Туризм. Чому мені подобається подорожувати?).
15. L'arte moderna. La Biennale di Venezia. (Сучасне мистецтво. Венеційська бієнале).
16. I problemi dei giovani di oggi. (Проблеми сучасної молоді).
17. Il cibo sociale in Italia. (Соціальна їжа у Італії).
18. I simboli d'Italia. (Символи Італії).
19. La posizione geografica d'Italia. (Географічне положення Італії).
20. Lo stile di vita sano. (Здоровий спосіб життя).
21. Quali sono le città italiane più belle da visitare? (Найкрасивіші міста в Італії).
22. L'Italia amministrativa. (Адміністративний устрій в Італії).

23. I grandi nomi d'Italia da ieri a oggi. (Великі імена Італії, від учора до сьогодні).
24. La fama mondiale del cinema italiano. (Міжнародне визнання італійського кінематографу).
25. Le feste e le tradizioni popolari. (Народні свята та традиції).
26. Riciclare è il dovere di ogni cittadino. (Вторинна переробка- обов'язок кожного громадянина).
27. La casa dei miei sogni. (Будинок моєї мрії).
28. I gadget moderni nella vita di oggi. (Сучасні гаджети у нашому житті).
29. Le prospettive dello studio della lingua italiana in Ucraina. (Перспективи вивчення італійської мови на Україні).
30. Quando a tavola il <Made in Italy> è falso. (Фальсифікація італійських продуктів).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за комплексний екзаме́н усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальним рейтингом, який узгоджується з 4-бальною національною шкалою («5» - відмінно, «4» - добре, «3» - задовільно, «2» - незадовільно).

Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання, робить нотатки помилок студента під час відповіді та виставляє оцінку за кожен компонент білета. Під час відповіді екзаменатори не зобов'язані вказувати на помилки студента, але можуть виправляти ті помилки, які унеможливають успішну відповідь. Після відповідей студентів державна екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні оцінки кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі три питання. Оцінка за іспит є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Підсумкова кількість балів (max – 100)	За національною шкалою	Рейтинг ECTS	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	A	оцінку “відмінно” отримує студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з усіх фахових

			дисциплін для розв'язання практичних завдань; уміє розробляти методiku вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення мовознавства і літературознавства.
82-89	добре	В	Відповідь демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; припускається 1-2 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень.
75-81	добре	С	оцінку “добре” отримує студент, який достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з мовознавства і літературознавства; правильно використовує професійну термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді.
66-74	задовільно	Д	оцінку “задовільно” отримує студент, який в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні

			теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології.
60-65	задовільно	E	оцінку “задовільно” отримує студент, який коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології.
35-59	незадовільно	FX	оцінку “незадовільно” отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Marin T., Magnelli S. Progetto italiano 1. Corso multimediale di lingua e civiltà italiana. – Roma: Edilingua, 2008. – p.198.
2. Marin T., Magnelli S. Progetto italiano 2. Corso multimediale di lingua e civiltà italiana. – Roma: Edilingua, 2008. – p.210.
3. Sonia Bailini, Silvia Consonno. I verbi italiani. Grammatica, esercizi e giochi. – Firenze: Alma Edizione, 2005. – p.173
4. Fels A. Il gondoliere scomparso. Засвоєння італійської граматики. Базовий рівень : навч. посіб. / Anemone Fels ; пер. з нім. і ред. Вишнеvsька В. М. - К. : Методика, 2009. - 144 с. - (Навчальний детектив : захопливе вивчення мови. Детектив італійською)

5. Cremonesi G., Bellini P. I come Italia. Aspetti di civiltà italiana. – Recanati: ELI, 2007. – p.143.
6. Демьянова Л.И. Бизнес-курс итальянского языка: Учеб. пособие. – Киев: «Логос», 1999. – 320 с.
7. Chichiù`Angelo, Minciarelli Fausto, Silvestrini Marcello. IN ITALIANO. Grammatica italiana per stranieri. Corso multimediale di lingua e civiltà` a livello elementare e avanzato. – Perugia: Edizioni Guerra, 1990. – p.556.
8. Ямпольская А. 60 тем по итальянскому языку. – М.: Айрис-пресс, 2005. – 246 с.
9. Буэно Томмазо. Разговорный итальянский. Italiano facile: учеб. пособие. – М.: Астрель, 2012. – 637 с.
10. Dominici M. Dieci racconti. – Roma: Edilingua, 2009. – p.34.
11. Dominici M. Undici racconti. – Roma: Edilingua, 2008. – p.50.
12. Bertoni Silvia, Nocchi Susanna. Le parole italiane: esercizi e giochi per imparare il lessico. – Firenze: ALMA Edizioni, 2003. – p.130.
13. Naddeo Ciro Massimo. I pronomi italiani: grammatica, esercizi, giochi. - Firenze: ALMA Edizioni, 1999. – p.99.

Додаткова

1. Грейзбард Л.И. Основы итальянского языка. М.: Издательство «Филология», 1998. – 352 с.
2. Добровольская Ю.А. Практический курс итальянского языка. – М.: Цитадель, 2001. – 496 с.
3. Карулин Ю.А., Черданцева Т.З. Основной курс итальянского языка: Учеб. – 3-е изд.: испр. и доп. – М.: Высш. шк., ЧеРо, 1996. – 352 с.
4. Карулин Ю.А., Черданцева Т.З. Основной курс итальянского языка (продвинутый этап): Учеб. – М.: Высшая школа, ЧеРо, 1997. – 364 с.
5. Silvestrini Marcello, Bura Claudio. L'italiano e l'Italia. Lingua e civiltà italiana per stranieri. – Perugia: Guerra Edizioni, 1999. – p.362.

Зразок екзаменаційного білету

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології**

Погоджено
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов

«   » _____ 2017 р.

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)
Освітній рівень «бакалавр»

**Комплексний екзамен
зі спеціалізації (друга іноземна мова - італійська)**

Екзаменаційний білет № 1

1. *Conversazione sul testo № 1. Бесіда за текстом № 1.*
2. *Parlate dell'uso e di coniugazione dei verbi nel Presente Indicativo.*
Зазначте особливості вживання та відмінювання дієслів у *Presente Indicativo*.
3. *Conversazione sul tema: La vita degli student di oggi. Життя сучасних студентів.*

Затверджено на засіданні кафедри
романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № __ від «__» _____ 2017 р.
Завідувач кафедри _____ Р.К. Махачашвілі